

BÉDA

ŠKOLNÍ ČASOPIS ZÁKLADNÍ ŠKOLY BEDŘICHA SMETANY V LANŠKROUNĚ

5,-Kč

Smetanka se zapojila do akce "Uklid'me Česko"
Čtěte na stranách 13 až 18

Co v tomto čísle najdete?

02 | Lambada

03 | Vybarvi obrázky

03 | Znamé osobnosti zdraví Bědu

Akce

04 | Divadlo a Pevnost poznání v Olomouci

Čteme budoucím prvňákům

05 | Kurz bruslení čtvrtých tříd

06 | Den s pohádkou

07 | Jarmark třídy III. A

Tradiční velikonoční jarmark na Smetance

08 | Skleník Fata Morgana

10 | Bücherwurm

Sport

11 | Úspěšná okresní kola ve volejbale a minikopané

Extra

12 | Uklidme Česko

18 | Největší záhady a tajemství světa

19 | Rozhovor: herec Jaromír Nosek

Pro chvíle oddechu

20 | English page

Anglická luštěnka

Najdi 9 anglických slov

21 | Německá luštěnka

Jakubův (po)velikonoční kvíz

22 | Hledáme slavné české a moravské hrady a zámky

23 | Pranostiky

Nechceš být zkoušen nebo psát písemku?

Lehká pomoc. Zkus Lambadu!

Doplň políčka, vystřihni a vhod' do Bédovy schránky

LAMBADA ČERVEN 2019

JMÉNO:

PŘÍJMENÍ:

TŘÍDA:

Redakční tým – školní rok 2018/2019:

VI. A

Aneta Jusková

Lucie Páztová

Hana Šemberová

VII. B

Daniel Čalkovský

Simona Čalkovská

Jakub Hajzler

Martin Kubát

Zachariáš Jan Nový

Nikola Kubátová

VIII. A

Tereza Blažeňáková

Jakub Krejčíř

Adéla Mičková

Andrea Olenočinová

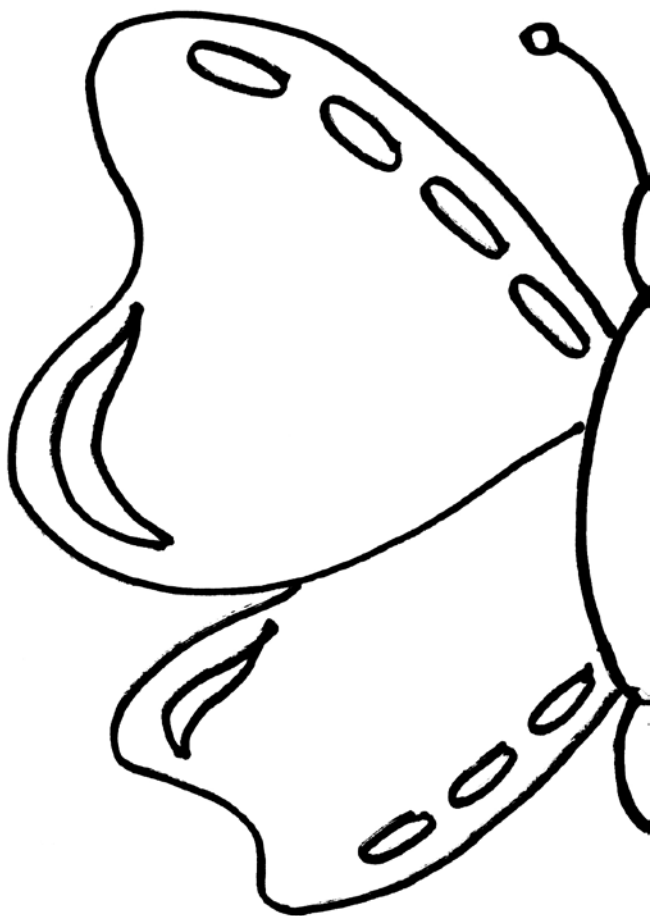
Tereza Polášková

Stela Vaničková

IX. A

Adam Viskupič

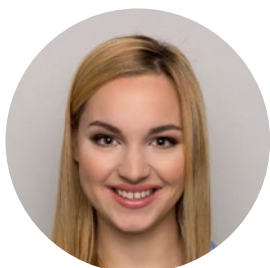
Dokresli a vybarvi obrázek

Redakce Bědy

Známé osobnosti zdraví Bědu

tentokrát Andrea Daňková, Zuzana Bydžovská
a Martin Kubačák

Všem čtenářům časopisu Běda
krásné jaro!

Andrea Daňková

5.4.2019.
DĚTI (duchy)
AHOJ!
Zuzana Bydžovská

BĚDOCI
JARNI'ZDAR
Martin Kubačák

Divadlo a Pevnost poznání v Olomouci

Byli jsme v Moravském divadle v Olomouci. Pohádka se jmenovala O líných strašidlech. Hrály tam čtyři postavy – vodník, čarodějnice, Anička a Honza. Společně zpívali hezké písničky. Bylo to moc pěkné. Potom jsme šli do Pevnosti poznání. Byla tam tři patra. V prvním jsme viděli mikroskop a další exponáty. V druhém patře jsme se mohli podívat do velkého modelu mozku a vyzkoušeli jsme si, jak funguje. Ve třetím patře byl vesmír. Nakonec jsme se nasvačili a mohli si koupit upomínkové předměty. Moc se nám to líbilo. Hodně exponátů jsme si mohli vyzkoušet a mnoho jsme se toho dozvěděli. Odpoledne jsme jeli zpět domů. Výlet byl moc pěkný.

Autoky: Karolínka, Verča, Týnka a Natálka ze III. A

Čteme budoucím prvňákům

Ve čtvrtek 21. 3. 2019 navštívili budoucí prvňáčci třídu V. B. Každý žák si posadil do lavice jednoho předškoláka, se kterým se seznámil a staral se o něho. Na uvítanou zatančila děvčata tanec. Potom četla paní učitelka pohádku o Dášence a Pumprlíkovi. Děti dostávaly otázky, na které odpovídaly a také malovaly obrázky. V četbě pokračovala Kája a Veronika. Na závěr jsme se seznámili s interaktivní tabulí, kde předškoláci hledali stejné příšerky. Každý budoucí prvňáček dostal dárek od pátáků a od paní učitelky sladkou odměnu. Tento den jsme si společně užili a děti z mateřské školky Na Výsluní odcházely nadšené.

Autoři: žáci V. B

Kurz bruslení čtvrtých tříd

Čtvrtákům skončil kurz bruslení. Pan instruktor Vicenec nám dal pořádně zabrat. Po hodinách výcviku jsme byli vždy splavení jako myši. Moc jsme se toho naučili a jsme rok od roku stále lepší, jezdíme jako draci. Už se těšíme na příští rok.

Autoři: žáci čtvrtých tříd

Den s pohádkou

V pátek 29. března 2019 proběhl ve třídě VI. A projektový den věnovaný pohádkám. Žáci si připomněli výročí narození Hanse Christiana Andersena, dánského pohádkáře. Již v hodinách literatury se děti seznámily s tvorbou tohoto autora. Tentokrát jsme se však zaměřili i na méně známé Andersenovy pohádky. Zároveň na tento rok připadlo 70. výročí nakladatelství Albatros, které se zaměřuje na vydávání knih pro děti a mládež. Zmínili jsme kmenové autory tohoto nakladatelství, Eduarda Petišku, Františka Nepila, Ester Starou, Ondřeje Sekoru a další.

A proto se celé dopoledne motalo kolem pohádek – cizích i českých. Děti se rozdělily do soutěžních skupin. Luštily kvízy, tajenky, pracovaly s texty pohádek, skládaly rozstříhané pohádkové příběhy podle dějové posloupnosti, došlo i na filmové adaptace známých pohádek. Bojovalo se o každý bod. První tři týmy si odnesly sladkou odměnu.

Autorka: p. uč. Pavlína Šemberová

Z projektového dne jsem si odnesl dobrou náladu.

Rozdělili jsme se do skupinek. Plnili jsme úkoly i na rychlost a hlavně na správnost. My jsme to měli rychle hotové a tím jsme byli první. Za odměnu jsme dostali bonbóny a sušenky.

Líbilo se mi, že jsme se neučili, ale spíš jsme si povídali o tom, jak se dřív psaly pohádky.

Den s pohádkou byl super.

Den s pohádkou byl zajímavý a vcelku i poučný. Paní učitelka Šemberová si pro nás přichystala spoustu vědomostních her. Bylo šest týmů a každý bojoval o vítězství. Paní učitelka měla pro nás dokonce i odměny. Myslím, že to byl super nápad, jak si připomenout spoustu pohádek.

Autoři: žáci VI. A

Jarmark třídy III. A

Škola Bedřicha Smetany uspořádala Velikonoční jarmark. Připojily se všechny třídy. V matematice jsme dělali finanční gramotnost. Počítali jsme náklady a spočítali jsme si, kolik bychom mohli vydělat. Měli jsme svůj stánek. Naše výrobky jsme prodávali s dozorem. Nabízeli jsme klauny, vajíčka, tácky, panenky, ozdobné sáčky, taštičky a cukroví. Nakonec jsme si vydělali hodně peněz. Teď se všichni musíme domluvit, co si za to koupíme.

Autoři: Petr, David a Anička ze III. A

Tradiční velikonoční jarmark na Smetance

Již potřetí se na naší škole konal jarmark zaměřený na jaro a velikonoční svátky. Děti od ledna vyráběly výrobky na prodej z keramiky, přírodnin, papíru, pekly s maminkami i paní učitelkou, také rodiče se letos hojně zapojili. Takže ve stáncích se objevovaly koláčky, muffiny, dortíky a spousta cukroví a perníčků. Páté třídy nacvičily kulturní program. V kuchyňce byla opět k dispozici káva, čaj a jiné nápoje, ale hlavně dobroty od dětí a učitelů. Jarmark se jako každý rok vydařil.

Autoři: žáci pátých tříd

Skleník Fata Morgana

Ve čtvrtek 4. dubna 2019 vyrazila třída VI. A do Prahy navštívit tropický skleník Fata Morgana v pražské Botanické zahradě. Žáci obdrželi pracovní list a spolu s průvodcem se vydali na obhlídkovou trasu skleníkem. Ten je rozdělen do tří samostatných částí s rozdílnou teplotou a vlhkostí vzduchu. V úvodní části expozice nás průvodkyně seznámila se suchomilnou vegetací tropů a subtropů. Nejprve nás uvítal suchý australský buš a ukázka vzácné flóry z ostrova Madagaskar. Dále jsme se seznámili se suchomilnou vegetací jižního Mexika a několika oblastí Afriky.

Prostřední část skleníku nás zavedl do nížinných deštných lesů vlhkých tropů. Prošli jsme podzemní štolou, na jejímž konci se po obou stranách před námi otevřel pohled do dvou sladkovodních akvárií obydlených množstvím tropických ryb a jiných živočichů. Největší část tropického lesa je tvořena rostlinným společenstvem Jižní Ameriky, Austrálie a Oceánie, Afriky a Madagaskaru, Vietnamu a Filipín. Na chvíli jsme se mohli pozastavit na vyhlídkové terase a za zvuku blízkého vodopádu vstřebávat atmosféru pralesa.

Poslední, chlazená část skleníku nám přiblížila drsné prostředí vysokých hor. Viděli jsme zde rostliny amerických And, horských oblastí Asie a subtropické jižní Afriky.

Všude kolem nás létali vzácní motýli. Mohli jsme pozorovat stavbu jejich těla, ve vitrínách kukly, ze kterých se postupně motýli líhnou. Krása všudepřítomných orchidejí rozmanitých barev lahodila našim očím, přivonět k nim si mohl každý. Procházka přes exotické hory, lesy a polopouště nás velmi potěšila, a tak jsme si slíbili, že do Faty Morgany určitě ještě někdy zavítáme.

Autorka: p. uč. Pavlína Šemberová

Výlet do Prahy do skleníku Fata Morgana se mi moc líbil. Z výletu jsem si odnesl spoustu fotek.

Bylo tam krásně, ale veliké vedro. Viděli jsme krásné motýly, modré, zelené, žluté a hnědé, také kukly, ze kterých se motýli líhli. Bylo tam nádherně. Různé druhy rostlin i dva druhy masožravých.

Výlet do Prahy byl super. Asi nejvíc jsem se těšila na cestování s přáteli a tu zábavu. Jsem ráda, že jsme tam jeli, i když to bylo s námi o nervy.

Bylo dobré vidět tolik zajímavých rostlin, které u nás nerostou. Dozvěděl jsem se, co lze z které rostliny vyrobit a hodně zajímavostí o motýlech.

Ve Fata Morganě se mi líbilo, že tam volně létali motýli. Z Fata Morgany jsem si přivezla nadšení a chtěla bych tam zase jet.

Líbilo se mi, že jsem se cítil jako v pralese. Byl to takový zvláštní pocit. Odnesl jsem si zážitky a vědomosti. Domů jsem přivezl nádherný kaktus.

Autoři: žáci VI. A

Dne 11. dubna 2019 si vyjela vlakem na výlet do Faty Morgany v Praze třída VI. A. Po příchodu do skleníku nám paní průvodkyně rozdala tvrdé desky a pracovní list do dvojice. Uvnitř skleníku bylo velké teplo. Naše pocity byly takové, že jsme si říkali, že to vůbec nedáme a nevydržíme to. Všude kolem nás lítali motýli. Mezitím jsme si prohlíželi různé rostliny. Potom jsme šli na Václavské náměstí, kde jsme měli rozchod hodinu a tři čtvrtě. Potom jsme se vrátili na nádraží a jeli zpátky domů. Moc se nám tam líbilo, bylo to tam super a rádi bychom jeli zase.

Autoři: žáci VI. B

Bücherwurm

Dne 28. března 2019 se konala soutěž v předčítání německého textu (Bücherwurm). Letos byla vybrána kniha „Moje království nadranc: Nevidaná dobrodružství nevšední, ba přímo spekulární, bezmezně ohromující SVÉHLAVÍNY S.“ spisovatele Finn-Oleho Heinricha. Soutěže se zúčastnilo celkově osm žáků z osmých a devátých ročníků. První místo získala Viktorie Vašíčková z IX. B, o druhé místo se podělily Zuzana Pavelková a Klára Ptáčková z IX. A a na třetím místě skončila Leona Frišová z IX. A. Vítězka postupuje do celostátního kola soutěže, které se koná v Divadle 29 v Pardubicích.

A jak si soutěž užili účastníci?

Bavilo mě to. Občas jsem po sobě nemohl přečíst vlastní písmo, jinak to bylo super.

Z počátku jsem byla trochu nervózní, ale po chvíli už nervozita klesla. Neočekávala jsem ani žádné dobré výsledky, protože domácí příprava na soutěž nebyla taková, jakou jsem očekávala. Jinak jsem si soutěž užila.

Moje příprava nebyla prvotřídní, ale i tak jsem se o to pokusil. Nervozita byla, ale časem odpadla a už jsem četl jen to, co jsem viděl před sebou.

Byla jsem hrozně nervózní, a jakmile jsem začala číst, klepal se mi hlas. Číst německy mě ale baví, takže jsem ráda, že jsem se zúčastnila.

Ze začátku jsem byla docela nervózní, ale když jsem začala číst, moje nervozita postupně odpadla a pak už to bylo v pohodě.

Ze soutěže mám dobrý pocit. Myslím, že všichni jsme četli výborně a doufám, že si tohle v budoucnu ještě zopakujeme.

Soutěž byla fajn. Bylo tu spousta šikovných lidí, se kterými je radost soutěžit. Bohužel, já osobně bojuji s velkou trémou, takže jsem ze sebe to nejlepší nevydala a mohla bych to zvládnout lépe, ale i tak jsem si soutěž užila.

V soutěži jsem už po třetí, ale jako vždy jsem byla nervózní.

Moc jsem si to užila a škoda, že je tohle můj poslední ročník. Přejí hodně štěstí budoucím účastníkům, určitě to stojí za to.

Úspěšná okresní kola ve volejbale a minikopané

8. dubna 2019 starší dívky po dlouhé odmlce nastoupily do okresního kola ve volejbale. Pořadatelství se ujal Z. Duffek z Gymnázia Lanškroun. V hale na Střelnici jsme odehrála 4 utkání, ve kterých se dívkám mimořádně dařilo. Vynikající hra, turnaj bez porážky, zisk 6 bodů a krásné 2. místo v okrese.

Výsledky:

- ZŠ B. Smetany – Gymnázium LA 1:1 (43:45)
- ZŠ B. Smetany – Gymnázium Č. Třebová 1:1 (43:50)
- ZŠ B. Smetany – ZŠ Jiráskova LA 2:0 (50:28)
- ZŠ B. Smetany – ZŠ Sv. Čecha Choceln 2:0 (50:24)

17. dubna 2019 vyrazili na své okresní kolo starší žáci. V prvním zápase se nám nedařilo a prohra se ZŠ Jiráskova Vysoké Mýto byla zasloužená. Druhý zápas byl jiná „liga“, klukům se hra velmi dařila. Pár minut před koncem jsme ještě vedli 3:1, přesto Jablonné vyrovnalo 3 vteřiny na 3:3. Bohužel nás tato ztráta v konečném hodnocení „bolela“ a stála lepší umístění. V posledním zápase jsme zaslouženě porazili ZŠ Komenského z Ústí. 4 body, brankový poměr 7:9 přineslo 3. místo v okrese.

Autor: p. uč. Pavel Dobšíček

Uklidme svět Uklidme Česko

Dne 5. dubna 2019 se celá naše škola zapojila do celorepublikové akce Uklidme Česko.

Oficiálním úklidovým dnem byla sobota 6. dubna 2019. Na daný víkend bylo registrováno přes 2 200 úklidů s 65 000 dobrovolníky. Přes 500 úklidů se konalo dříve a dalších 600 je ještě v plánu. Počet jarních úklidů tak jednoznačně překoná počet úklidů za celý loňský rok. (zdroj: www.uklidme-cesko.cz)

Mladší žáci si nejprve vysvětlili důležitost třídění odpadů s Tondou Obalem a také se seznámili s recyklací. Všichni si také připomněli, jak dlouho se různé věci rozkládají, seznámili se s bezpečnostními pravidly a poté se všechny třídy vydaly uklízet okolí města, a to různými směry – cyklostezka na Rudoltice, oblast Zámečku, cesta kolem Kauflandu, lanškrounské rybníky, okolí zimního stadionu, cesta na Mariánskou horu a také podél potoka. Krásné počasí přispělo k dobré náladě všech zúčastněných, kterou jim ale brzy začal kazit všudypřítomný nepořádek. Nejvíce jsme nacházeli PET lahve, krabičky a nedopalky od cigaret, igelitové sáčky a obaly od pochutin, plechovky a skleněné lahve. Našly se ale i takové „skvosty“ jako televizor, běžky i s botami či rychlovarná konvice. Objevili jsme ovšem i černou skládku, která je již v řešení.

Nasbírali jsme celkem 20 pytlů plastu, 11 pytlů plechovek, 11 pytlů skla a asi 18 pytlů směsného odpadu.

Žáci si během úklidu velmi často stěžovali, jak je možné, že lidé v přírodě zanechají tolik nepořádku. Mnohdy to byl opravdu tristní pohled. Žáky to ale neodradilo – právě naopak. Uklízeli s chutí, a i když to nebyla procházka různým sadem, užili si u toho i spoustu legrace se svou třídou.

A jak úklid vidí jednotlivé třídy? Posuďte sami:

„Palačinka“

Byla to rozhodně vydařená akce. Nejprve jsme si rozšířili znalosti u programu na interaktivní tabuli s Tondou Obalem, zazpívali a zatancovali si úklidovou hymnu „Popeláři“, seznámili jsme se s recyklací a vyplnili pracovní list. Následoval samotný úklid v okolí školy. Všichni jsme měli dobrý pocit z odvedené práce. Překvapilo nás, kolik jsme našli odpadků. Byli jsme rádi, že jsme se na úklidu podíleli – spousta z nás bydlí v okolí. Spolu s druháky jsme nasbírali 5 pytlů odpadu.

1. ročník

Proč za celou cestu ze školičky není jediný koš? Lidi jsou líní to nést, a tak to hodí na zem a pak to musíme uklízet.

Proč nám někdo hází odpadky přes plot na školní zahradu?

Myslíte, že to zůstane uklizené? Asi ne.

Tonda Obal je legrační, ale učí nás třídit.

2. ročník

Uklízet se musí, protože odpad přírodě škodí.

Bavilo mě to, byla to zábava, ale také dřina.

Uklízení přírody je moc důležité.

3. ročník

My jsme šli uklízet na Zámeček. Měli jsme pytle na plast, sklo, směsný odpad a plechovky. Našli jsme hodně odpadu. Naplněné pytle jsme odložili u kontejnerů. Za odměnu jsme byli chvíli na dětském hřišti. Potom jsme šli zpět a dostali diplom. Pomáhali jsme přírodě.

Líbilo se mi, jak jsme pomáhali přírodě a jak jsme sbírali odpadky. Bylo by dobře, kdyby lidi vyhazovali odpadky do koše.

Akce Uklidme Česko pomohla alespoň trochu přírodě i nám. Sami jsme to viděli, když jsme nasbírali skoro plné pytle odpadků.

Akce byla potřeba, aby se trochu uklidilo Česko. Našli jsme hodně odpadu. Moc se nám to líbilo.

Bavilo mě to, protože jsme pomáhali přírodě. Nelíbí se mi, že ostatní lidé házejí odpadky do přírody. Bylo to super.

Akce se mi líbila, protože byla zábavná a byla taky důležitá. Nelíbí se mi, jak lidi tu přírodu znečišťují.

4. ročník

IV. A vyrazila po stejné trase jako loni. Šli jsme parkem před integrovanou školou kolem stadionu Bóži Modrého, prohlédli jsme dopravní hřiště – byla tam spousta odpadu. Na koupališti jsme si dali svačinu a pozorovali jsme labutě a kačeny. Přešli jsme přes hráz do obory a zase zpět do Lanškrouna. Nesbírali jsme jen odpad, ale věnovali jsme se i přírodopisu a dopravní výchově - určovali jsme jarní květiny, opakovali si dopravní značky. Celkově jsme ale sebrali méně odpadu než loni.

IV. B vysbírala celé autobusové nádraží a okolí, což nám zabralo spoustu času, pokračovali jsme směrem na Krátký rybník, koupaliště a okolí rozhledny. Všichni se k práci postavili velice zodpovědně, ale moc nás mrzelo, že v pondělí bylo autobusové nádraží opět plné odpadků. Takže zbytečná práce!?

5. ročník

S naší třídou jsme šli uklidit naše město. Vybrali jsme si okolí sídliště, SZeŠ a směr na Mariánskou horu. Při cestě jsme našli hodně zajímavých věcí, např. běžky, boty na běžky, rychlovarnou konvici, obrazovku od televize. Výlet byl skvělý, protože jsme příjemnou procházku spojili s něčím užitečným.

Našli jsme spoustu zajímavých věcí, např. vánoční stromek zabalený v igelitu. Měli jsme v plánu dojít až na Mariánskou horu, kam jsme nedošli, ale i tak jsme našli spoustu věcí, které v přírodě neměly co dělat. Moc jsme si to užili a další rok si to klidně zopakujeme.

Našli jsme opravdu zajímavé úlovky. Chraňme přírodu a neničme ji. Ona to sama nezvládne. Čistěte přírodu, co nejvíc to jde, ať se žije lépe nám i zvířatům. Je to lehké. Stačí neházet odpadky do přírody.

V lese bylo nejvíce odpadků, hlavně plasty a sklo je potřeba uklidit – zvířátka se mohou pořezat.

Kdyby každý člověk uklízel odpadky tak, jak má, bylo by tu čisto, ale když budou lidé házet odpadky do příkopů, za chvíli jich bude všude plno. Je fajn, že jsme se do úklidu zapojili.

Této akce jsme se účastnili, protože se nám nelíbí žít v odpadcích. Popelnice jsou přeci od toho, aby se odpad házel tam.

Nejhorší je, když lidé do přírody odhodí sklo nebo plast. Hrozně dlouho se to rozkládá.

Je mi to opravdu líto, když lidi hážou odpadky do přírody. Je to smutný.

Myslíte si, že tu příroda bude věčně? Pokud se budete chovat takto, tak si nejsem jistá. Žádám vás, abyste se chovali k přírodě tak, jak si zaslouží. Neházejte odpadky do přírody! Třídte a recyklujte. Děkuji za pochopení.

6. ročník

VI. A strávila první dvě vyučovací hodiny ve třídě. Hovořili jsme o důležitosti třídění odpadů a o recyklaci. V několika skupinových aktivitách si žáci vyzkoušeli, zda umí správně odpad třídit, do jakých barevných kontejnerů odpad vyhodit a co naopak do kontejnerů nepatří. Poté jsme vyrazili do ulic Lanškrouna. Vybaveni pytli na odpadky a ochrannými rukavicemi jsme bráždili naše město a zbavovali ho nepořádku. Děti si krásné slunné dopoledne náležitě užily a domů odcházely s dobrým pocitem, že alespoň trochu přispěly k čistotě našeho města.

Kdyby se tento projekt konal vícekrát do roka, bylo by to ve městě mnohem hezčí než teď. Stačilo by, kdyby lidé ten papír hodili do koše a ne na zem.

Na akci Uklidíme Česko se mi líbilo, že jsme nebyli zavření ve škole, ale že jsme se hýbali venku. Nelíbilo se mi, že lidé všude vyhazují odpadky. Poučila jsem se, jak je důležité třídit odpad.

Hezky jsme se prošli a pomohli planetě, aby byla hezčí.

Bylo super se projít v přírodě a něco udělat pro zemi. Program, který jsme měli ráno ve škole, nás hodně poučil a doplnil nám mezery v třídění odpadu.

Z akce jsem si odnesl poučení, jak máme chránit přírodu.

VI. B se vydala cestou od Kauflandu k lanškrounským rybníkům, nachodili jsme asi 10 km. Byli jsme vybaveni rukavicemi, vestami nebo reflexními páskami a také jsme dostali hodně pytlů na odpad. Jaké odpadky jsme nejvíce posbírali? Byly to nedopalky, plechovky, plastové lásky, různé pytlíky a obaly, papírové kapesníky, kartónové krabice a další. Největší nepořádek byl ve městě, pak to bylo lepší. Hodně nepořádku bylo okolo rybníka. K některým odpadkům, které plavaly ve vodě, jsme se ani nedostali. Vytríděný odpad jsme vysypali do kontejnerů. Okolo poledne jsme se vrátili na oběd. Akce byla úspěšná, konala se za hezkého počasí. Tak snad ten pořádek chvilku vydrží.

7. ročník

Zpočátku se naše VII. A nejvíce těšila na skutečnost, že nám odpadne výuka. Ráno, před samotnou akcí, jsme se seznámili s významem a pravidly této dobrovolnické iniciativy. Naplánovali jsme si trasu a „vyzbrojení“ pracovními rukavicemi a pevnými pytlíky jsme se vydali na naši pracovní cestu. Dopolední sluníčko nám zpříjemnilo devíti kilometrovou trasu. Cestou jsme nasbírali několik pytlů. Nejčastější „artefakty“ byly nápojové plechovky a PET lahve. U většiny spolužáků bylo znát, že třídění odpadu je pro ně běžná záležitost. S uspokojením z dobře vykonané a prospěšné práce jsme se vrátili do školy (i když nás už v závěru bolely nohy). Sice jsme se radovali nad nasbíranými pytlíky, ale pak jsme si uvědomili, jak se někteří z nás prostřednictvím odhozených odpadků chovají ke svému okolí. Z celé akce máme výborný pocit, byla to smysluplná práce. A co náš nejvíce potěšilo? Velmi kladné a povzbudivé reakce lidí, které jsme cestou potkali obtěžkáni nasbíranými „poklady“.

VII. B se vydala na svou oblíbenou trasu – cyklostezku do Rudoltic:

Bylo to fajn, líbilo se nám to, chtěli bychom to zopakovat.

Užila jsem si to, protože nás to všechny bavilo a hodně jsme se nasmáli.

Štve mě, že lidi hází odpadky z auta. Nečekal jsem, že uklidíme 126 krabiček od cigaret!

Líbilo se mi to, byla to zábava a další zážitek s naší třídou do sbírky. Ale štve mě, že tam lidi zase hází další odpadky.

Bylo to zkrátka super.

8. ročník

Akce se mi moc líbila. Bylo zajímavé vidět, co všechno jsou schopni lidé vyhodit. Našli jsme boty, tričko, několik plechovek atd. Jsem ráda, že jsme se zúčastnili, protože nejen já, ale i mnoho dalších mělo dobrý pocit z toho, že jsme alespoň trochu pomohli přírodě. Určitě bych se zúčastnila znovu

Líbilo se mi, že se všichni dobře bavili a že se nikdo na nikoho nehněval. Moc mě to bavilo, počasí bylo super a určitě bych šel ještě jednou.

Celkem se mi to líbilo, byl jsem rád, že jsme aspoň trochu pomohli zemi, a že jsme se prošli a nemuseli se učit. Klidně bychom mohli jít někdy znovu a taky jsem byl rád, že jsme toho nasbírali tolik, ale myslel jsem si, že lidé nejsou až tak moc nepořádní.

Akce se mi strašně moc líbila. Byla zábava a většina se velice aktivně zapojila. Počasí se nám pěkně vyvedlo a všichni si ten den užili. Nečekala jsem, že se i tolik zapojím a budu uklízet odpadky i v hloubi lesa. Na konci akce jsme všichni byli rádi, že jsme aspoň trochu pomohli přírodě. Takže jsme šli domů s dobrou náladou a dobrým pocitem z uklízení.

Bylo to v pohodě, počasí nám přálo, ale nelíbí se mi, že lidé do přírody vyhazují různé věci, např. plechovky nebo kbelík.

Počasí bylo moc fajn, byl to super zážitek. Moc jsem si to užil. Určitě bych šel znovu.

Uklízení v Lanškrouně mě bavilo. Popravdě řečeno mě zarazilo, kolik odpadků lidé zahodí. Ale jinak mě to moc bavilo, byla to zábava. Ještě k tomu jsme pomohli přírodě, takže bych ráda znovu někam šla.

Sběr odpadků mě trochu bavil. Docela mě udivilo, kolik odpadků jsme dohromady sebrali a co všechno jsou lidé schopni vyhodit. Bylo super, že jsme místo školy byli venku na čerstvém vzduchu a nemuseli jsme sedět celý den ve škole. Moc jsem si to užila.

9. ročník

Vydali jsme se společně přes Kollárovu ulici ke Kauflandu, tam bylo neuvěřitelné množství odpadu. Poté pokračovali dále ke Krátkému rybníku, kolem Knoflíku směrem k Eduardovu prameni a poté pěkně kolem rybníků přes dětské hřiště a hřiště „Gladiátor“, kde jsme si vyzkoušeli svoje svaly.

Blízko Kauflandu jsme našli skládku, kde bylo opravdu šokující množství PET lahví.

Upřímně, byla jsem znechucená z toho, jaké „svinstvo“ jsou lidé schopni vyhodit jen tak do přírody.

Když jsem se dověděl, že se této akce zúčastníme, myslel jsem si, že sebereme pár papírků a flašek a půjdeme domů. Bohužel tomu tak nebylo a našli jsme spoustu humusu.

Je to hrůza, co se v dnešní době děje. Lidi si naší planety neváží. Doufám, že si lidé uvědomí, co způsobují a hlavně, že to ohrožuje nás všechny.

Byla to sranda, hlavně při uklízení zapáchajících věcí, jako byl „kravík“. Pěkně jsme se prošli a nemuseli sedět ve škole.

Na akci jsme se všichni těšili, protože jsme se nemuseli učit. Dobrou náladu nám kazil jen odpad, který jsme všude nacházeli. Akce to byla rozhodně prospěšná.

I přes to, že se mi ze začátku moc jít nechtělo, se mi akce nakonec líbila. Byli jsme takto již podruhé a je škoda, že to nikoho nenapadlo již dřív. V dnešní době se totiž najde opravdu málo lidí, kteří jsou ochotni udělat něco důležitého a prospěšného pro přírodu. Přírodu máme jen jednu, To, co způsobíme, se nám jednou vrátí. Takže tato akce byla dobrý nápad, jak namotivovat děti pomáhat přírodě. Naše budoucnost leží na našich bedrech.

Děkuji všem, kterým není příroda lhostejná a děkuji za pomoc také Technickým službám Lanškroun. Mým přáním je, aby lidé začali více přemýšlet, aby se více zajímali o svět kolem sebe, o přírodu a o důsledky svých nezodpovědných činů. V přírodě umírá zbytečně mnoho zvířat jenom kvůli nezodpovědnosti člověka. Pokud chceme něco změnit, musíme jednoznačně začít u sebe.

Největší záhady a tajemství světa

Městské muzeum Lanškroun otevřelo vernisáží dne 30. 3. 2019 výstavu „Největší záhady a tajemství světa“. Jsou zde velice věrné kopie „záhadných“ předmětů s podrobným popisem. V úterý 9. dubna 2019 navštívili tuto výstavu žáci IX. B z naší školy.

V šedesátých letech 20. století vydal Erich von Däniken knihu Vzpomínky na budoucnost, která vzbudila senzaci a tím samozřejmě zvědavost, stal se z ní bestseller. Autor popisuje některé předměty, jevy, které zatím nikdo nedokázal smysluplně vysvětlit. Klade otázky a vysvětluje záhady tím, že naši Zemi navštívili před tisíciroky let mimozemšťané.

Velmi známé jsou sochy Moai (900 ks) na Velikonočním ostrově uprostřed Tichého oceánu. Největší měří 9,8 m, průměrně váží 4 tuny. Kdo je stvořil? K jakému účelu? Jak se dostaly na místo určení? Inženýr Pavel Pavel je v r. 1986 pomocí lan rozhybal.

Kopí osudu neboli Longinovo kopí (římský voják Longinus jím probodl mrtvého Ježíše) je relikvie, kterou vlastnili mocní mužové (např. císař Konstantin, Attila, Karel Veliký, Napoleon, ale také Adolf Hitler). Traduje se: komu patří kopí, ovládá osud světa. (Naštěstí některý jen pár let!)

Voynichův rukopis z 15. století se dosud nepodařilo nikomu rozluštit. Neznámé písmo, obrázky rostlin, které na naší planetě nerostou atd. Zkoumal ho v roce 1662 i lanškrounský rodák Jan Marek Marci, rektor Univerzity Karlovy.

Křišťálová lebka je dokonalá, naprosto věrná lidská lebka vážící 5,5 kg. K tak přesnému opracování nerostu byla potřeba vysoká úroveň brusné techniky. Jedná se o dílo původních obyvatel Ameriky (byla by 3 600 let stará) nebo vznikla mnohem později? Její stáří zatím neumíme určit.

Repliku turínského plátna vyrobili v USA. Po ukřižování byl Ježíš zabalen do plátna, na kterém zůstaly otisky jeho těla. Na výstavě se plátno promítá ve skutečné velikosti, podbarvené hudbou. Historické plátno se nachází v katedrále sv. Jana Křtitele v Turíně.

Svatý grál se též pojí s Ježíšem. Má to být kalich/pohár, z něhož pil Ježíš při poslední večeři a do něj stékala jeho krev při ukřižování. Nikdo svatý grál neviděl, spousta lidí ho hledala. Jedno z literárních zpracování je ve filmu Šifra mistra Leonarda natočeného podle knihy Dana Browna. Na výstavě je představen formou hologramu.

Největší rukopisná kniha na zeměkouli Dáblova bible vznikla v 15. století u nás v Čechách. Dnes je originál ve Stockholmu v Královské knihovně. (Za třicetileté války ji z Prahy odvezli švédští vojáci.) Podle legendy ji jediný mnich vytvořil za jediný večer s pomocí ďábla, kterému se upsal. Maketu vyrobil autor uměleckých knižních vazeb pan Jiří Fogl z nedalekého Žamberka.

Na výstavě se též nachází replika Waldseemullerovy mapy, což je 12 listů starých map z počátku 16. století, na kterých je popsán americký kontinent. Svým pojetím předběhl dobu.

V roce 1922 byla ve faraonově zlaté hrobce nalezena tzv. zlatá Tutanchamonova trubka. Byl u ní nápis: Smrt přiletí na rychlých perutích k tomu, kdo poruší faraonův klid. Od r. 1922 se na ni několikrát zatroubilo a vždy došlo k nějaké katastrofě. Např. vypukla epidemie a zemřeli dělníci, kteří hrobku otevřeli, jindy v celém Egyptě vypadla elektřina nebo začala 2. světová válka atd. I zde je k vidění její replika.

Toto je stručný přehled nejzajímavějších předmětů, které si můžeme prohlédnout. Výstava potrvá do 26. května 2019, stojí za to zajít se podívat.

Rozhovor: herec Jaromír Nosek

Vzpomínáte rád na školní léta?

Ano, symbolizuje to pro mě bezstarostnost a dobu, kdy vás ještě někdo k něčemu nutil. To časem vymizí, až je vám to líto.

Jaké předměty patřily k Vaším nejoblíbenějším?

Biologie a výtvarné umění.

Měl jste oblíbenou učitelku (učitele)?

Měl, pana Komárka - příbuzného Valtra Komárka. Učil úplně jiným způsobem, takže to člověka bavilo. Škola hrou.

Máte nějakou vtipnou historku ze školních lavic?

Veselé příhody byly skoro každý den, já trochu zlobil, takže mě občas poslali domů z nějakého kurzu, což moc veselého není, ale s odstupem času ano.

Jaké bylo Vaše vysněné povolání?

Zvěrolékařem.

Co děláte ve volném čase? Jakého máte koníčka?

Volný čas nemám, ale pokud ano, tak cestování. Snažím se také stále „laškovat“ s různými sporty.

Co byste vzkázal žákům naší školy?

Aby měli přístup k učení takový, že je to baví, později už se to totiž dohání jen těžko.

A nyní stručně:

Oblíbené jídlo: špagety carbonara

Oblíbená filmová pohádka: Nekonečný příběh

Oblíbený film: Duch

Oblíbený autor (kniha) z dětství:

J. D. Salinger: Kdo chytá v žitě

Oblíbený autor (kniha): různé encyklopedické knihy

Oblíbený zpěvák/zpěvačka: Brett Anderson

Děkujeme za rozhovor.

Sdružení zbraní
vulgarizace

Dědy!

[Signature]

English page

May - time to celebrate!

May is one of the most gorgeous months of the year. The sun is shining, the flowers are blooming, the bees are buzzing and the birds are chirping. Time to celebrate! The name of **May** may be derived from the Latin word '**maia**', which means '**growth**'. The most popular explanation is that it was named for the goddess Maia.

The birthstone for May is the emerald which symbolizes love and success. Green colour of emerald also means new beginnings – important symbol of spring.

Do you know which the birth flower for May is? It represents sweetness, humility (pokora) and purity (čistota) of heart.

- (a) lily of the valley
- (b) rose
- (c) sunflower

Maia was the famous goddess of fertility (plodnost).

She was adored by which nation?

- (a) Egyptians
- (b) Romans
- (c) Greeks

May Day was originally the celebration of the return of spring. People gathered wildflowers and green branches, crowned a May king and queen and decorated a May tree (or Maypole), around which people danced. May Day is still a very popular celebration.

4. When do we celebrate May Day?

- (a) May 1
- (b) May 8
- (c) May 31

May Day also commemorates the historic struggles made by workers and the labour movement, observed in many countries.

Květen - čas k oslavě!

Květen je jedním z nejkrásnějších měsíců v roce. Slunce svítí, květiny kvetou, včelky bzučí a ptáci švitoří. Čas slavit! Jméno měsíce května je odvozeno od latinského slova „maia“, které znamená „růst“. Nejpopulárnější výklad původu názvu se přisuzuje bohyni Maia. Kamenem měsíce května je smaragd, který symbolizuje lásku a úspěch. Zelená barva smaragdu také značí nový začátek – důležitý symbol jara.

What is the other name for May Day? It is similar in the Czech Republic (Svátek práce).

- (a) Job Day
- (b) Work Day
- (c) Workers' Day

National Nursing Day is very popular in the USA, Britain, Canada and Australia. It commemorates the birth of Florence Nightingale in 1820. She became an important figure in nursing in the 1850s in Crimean War. She led a campaign for reform in health care. In 1860 she opened the Nightingale School of Nursing in London. Other similar hospitals were established soon in Sydney or New York.

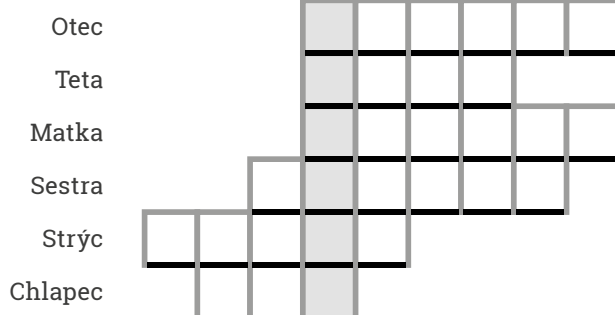
5. Do you know when do we commemorate National Nursing Day? Try to find out!

- (a) May 8
- (b) May 12
- (c) May 14

In the USA there is one more special day – **Bike to School Day**. This event encourages children to ride a bike safely to school. This year it is held on May 8. When was the last time you rode a bike? Was it recently? So good for you – you are helping to keep our planet cleaner and yourself healthier. If you don't ride a bike very often, May is the best time to get back in the saddle. May is **Bike Month**, so enjoy it!

Autorka: p. uč. Martina Fiebigerová

Anglická luštěnka

Autor: Martin Kubát ze VII. B

Najdi 9 anglických slov

N	E	L	E	P	H	D	I
X	C	A	T	U	C	O	R
A	N	A	N	A	B	G	O
B	R	E	A	K	I	U	N
E	S	S	I	M	A	X	C
A	P	H	D	E	S	T	E
R	A	P	O	R	A	N	P
V	S	Z	T	W	O	T	M
O	N	E	E	X	T	O	U
F	R	O	G	P	G	D	J

Autorka: **Natálie Marková ze VI. B**

Německá luštěnka

matka						
propiska						
teta						
dveře						
okno						
křída						
stůl						
auto						
velký						

Autoři: **Zachariáš Jan Nový a Daniel Čalkovský ze VII. B**

Jakubův (po)velikonoční kvíz

Velikonoce oslavují ...	narození	úmrtí	z mrtvých vstání	... Ježíše Krista
	A	V	S	
Velikonoční symbol:	beran	býk	muflon	
	V	J	L	
Malovaným vajíčkům se říká ...	krásnice	kráslice	kraslice	
	Ě	Č	Á	
Velikonoce latinsky:	Pascha	Patsacha	Patascha	
	T	E	L	
Velikonoční pondělí bylo letos ...	22.	21.	23.	... dubna
	E	R	P	
Jsou velikonoční prázdniny?	Ne	Ano	Někdy	
	D	K	H	

Autor: **Jakub Krejčíř z VIII. A**

Hledáme slavné české a moravské hrady a zámky

Dnes budeme hledat jeden z našich největších hradů, který byl založen **1. část tajenky** z Linavy. Z nevelkého hradu postupně vznikla obrovská pevnost. Za pánů z Kravař byl vybudován nový **2. část tajenky**. Za Viléma z Pernštejna byla postavena **3. část tajenky**.

1. část tajenky

čitatel a jmenovatel tvoří ...

řecké písmenko γ ...

500 % z 1 ...

1 000 g = 1 ...

řecké písmenko ω ...

sčítání jinak ...

řecké písmenko α ...

90° je úhel ...

6,5 % z 200 ...

dělení jinak ...

násobení jinak ...

3 % z 200 ...

- 12 - (-22) = ...

180° je úhel ...

2. část tajenky

$$0,4 \cdot 5 =$$

$$-18 - (-10) =$$

$$13 \% \text{ z } 400 =$$

$$0,06 \cdot 100 =$$

$$7 - (+8) =$$

$$5 \cdot 0,2 =$$

$$0,5 \% \text{ z } 400 =$$

$$20 \% \text{ z } 20 =$$

$$-7 - 2 =$$

$$3 - (-15) =$$

$$-3 + 8 \cdot 2 =$$

$$0,5 \% \text{ z } 10\,400 =$$

$$-2 \cdot (+4) =$$

$$9 \% \text{ z } 200 =$$

$$12 - (+15) =$$

$$-4 \cdot 4 + 2 \cdot 4 =$$

$$0,1 \cdot 20 =$$

$$0,5 \% \text{ z } 800 =$$

$$30 : (-10) =$$

$$300 \% \text{ z } 2 =$$

$$-5 - (+6) =$$

$$-(+5) - (-7) =$$

3. část tajenky

$XX - XI =$

$XIII + L =$

$-5 \cdot (-3) - 3 \cdot 6 =$

$-3 \cdot (-3) \cdot (-3 + 10) =$

$-3 + 2 \cdot 3 - 14 =$

$XV + IX =$

$3 - 2 \cdot (+2) =$

$MD - CD =$

$-0,9 \cdot 10 =$

$L - XL =$

$-20 + 3 \cdot 3 =$

$CL - XC =$

$L + II =$

$-5 \cdot 4 - 3 \cdot (-3) =$

$XV + XII =$

$XXV - XII =$

$VIII + XI =$

$XLIX + LI =$

$D + XL =$

$100 \cdot (-0,08) =$

$XII - III =$

$C - XXXVII =$

$15 - (-2) =$

-11	-9	-8	-3	-1	1	2	4	6	9	10	13	17	18	19	24	27	52	60	63	100	540	1100
O	E	A	Í	Á	N	P	Ř	K	Š	Ď	H	Y	D	L	V	U	R	K	T	É	B	Z

Hledaný hrad:

Autorka: p. uč. Iveta Kantorová

Pranostiky

přiřad

správné

dvojice

Tužka ①	① Tape
Penál ②	② Crayons
Izolepa ③	③ Exercise Book
Nůžky ④	④ Ruler
Lepidlo ⑤	⑤ Pencilcase
Pastelky ⑥	⑥ Sharpender
Fix ⑦	⑦ Rubber
Pravítko ⑧	⑧ Marker
Kružítko ⑨	⑨ Pencil
Ořezávátko ⑩	⑩ Glue
Kniha ⑪	⑪ Compasses
Sešit ⑫	⑫ Book
Guma ⑬	⑬ Pen
Pero ⑭	⑭ Scissors

1	2	3	4	5	6	7

8	9	10

11

1	2	12	4	12	13	5

14	9	10

Výherci z minulého čísla:

Str. 2 Lambada

- 1. místo:** Adéla Mičková, VIII. A
- 2. místo:** Honza Antl, V. A
- 3. místo:** Barča Kuncová, V. A

Str. 3 Obrázek na vybarvení pro první stupeň

- 1. místo:** Anežka Kokorová, V. B
- 2. místo:** Tereza Bartošíková, II. B
- 3. místo:** Mariana Kučerová, V. B

Str. 3 Obrázek na vybarvení pro druhý stupeň

- 1. místo:** Eliška Málková, VIII. B
- 2. místo:** Laura Holubcová, VI. B
- 3. místo:** Pepa Blažena, VIII. B

Str. 15 English page

(1a, 2c, 3a, 4b, 5c, 6a)

Eliška Málková, VIII. B

Str. 16 Anglická luštěnka (Easter)

- 1. místo:** Viktorka Břizová, II. B
- 2. místo:** Adéla Šemberová, VIII. A
- 3. místo:** Petr Vlček, VIII. A

Str. 16 Německá luštěnka (März)

- 1. místo:** Natálie Netušilová, VIII. A
- 2. místo:** Nela Janíčková, II. B
- 3. místo:** Lea Frišová, IX. A

Str. 16 Kvíz (1b, 2a, 3c, 4b, 5a)

Jiřík Holub, I. A

Str. 16 Velikonoční luštěnka (Pomlázka)

- 1. místo:** Radim Hubálek, III. A
- 2. místo:** Tereza Holubová, IV. A
- 3. místo:** Radim Beneš, II. B

Str. 17 Hrad a zámky (Bouzov)

Lucie Kuncová, gymnázium

Str. 18 Osmisměrka (Jarmark)

- 1. místo:** Adéla Mičková, VIII. A
- 2. místo:** Miša Novotná, IV. B
- 3. místo:** Karolína Laichterová, V. B

Str. 19 Pranostiky (Dubnový sníh, rodí travu)

Nela Janíčková, II. B

i

Veškerá řešení soutěží vhazujte do Bédovy schránky nejpozději **do středy 22. května 2019**.
Pozor: Řešení každého úkolu pište na samostatný papír, uveďte své jméno a příjmení.

Školní časopis Běda vychází 1x měsíčně.

Vydává: Základní škola Lanškroun, B. Smetany 460,
563 01 Lanškroun, IČO: 61234176.

E-mail: skola.beda@seznam.cz

Vydáno v Lanškrouně dne 10. května 2019.

Uzávěrka dalšího čísla je středa 22. května 2019.

Tisk zajišťuje: TG TISK s. r. o. 5. května 1010,

563 01 Lanškroun. Evidenční číslo: MK ČR E 22723.

Toto i starší vydání časopisu můžete zhlédnout na www.zsbs.cz/casopis-beda.
Své příspěvky můžete posílat také na náš email skola.beda@seznam.cz